

Södertörns högskola | Institutionen för medier, kommunikation och IT |
Journalistik med samhällsstudier | Kandidatuppsats 15 hp | Journalistik C |
Höstterminen 2011

Global uppvärmning

– En jämförande studie mellan Dagens Nyheter och New
York Times

Agnes Warren & Lisa Rönnqvist Kulla

Handledare: Christian Andersson

Examinator: Karin Stigbrand

Abstract

Syftet med uppsatsen är att belysa likheter och skillnader i nyhetsrapporteringen om den globala uppvärmningen mellan Sverige och USA. Vi har inriktat oss på New York Times och Dagens Nyheter. Hypotesen är att den amerikanska tidningen visar sig mer skeptisk till att miljöförändringarna är mänskligt skapade än den svenska tidningen. Tidsspannet vi valt är januari till och med december år 2006 då filmen *An Inconvenient Truth* hade premiär och skapade debatt i frågan. Undersökningen är av kvantitativ natur. Den mest uppseendeväckande skillnaden är hur tidningarna gestaltar problemen. Vi hade förväntat oss större skillnader mellan tidningarna. Den största likheten är att ingen av tidningarna hade en enda artikel som ställde sig helt förnekande till att mänskliga handlingar är orsaken till global uppvärmning.

Nyckelbegrepp: Dagens Nyheter, New York Times, gestaltningsteori, global uppvärmning, journalistik, miljö, växthuseffekt.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte	2
1.2 Frågeställning	2
1.3 Hypotes.....	2
1.4 Begreppsförklaringar	2
2. Bakgrund	3
2.1 Miljöfrågans historia	6
3. Tidigare forskning	7
3.1 Teoretisk ram.....	12
4. Metod	15
4.1 Tolkningsramar	15
4.2 Metodreflektion	16
4.3 Tillämpning av metod	16
5. Material	17
5.1 Val av analysmaterial	18
5.2 Exempelartiklar	19
5.3 Studiens validitet	23
5.4 Studiens reliabilitet.....	24
5.5 Etiska problem med studien	25
5.6 Reflektion över forskarrollen	25
6. Resultat och Analys.....	26
7. Diskussion	33
8. Slutsatser	35
9. Förslag till vidare forskning	36
Källförteckning.....	37
Bilaga 1: Urval	43
Bilaga 2: Kodschema.....	45

1. Inledning

Dagens mängder av medieströmmar ger mycket plats åt klimatfrågan. Vi kan varje dag läsa om miljökatastrofer som oljeutsläpp och brist på regn. På det mer lokala planet handlar artiklar och radioinslag kanske om källsortering, avgaser och nedskräpning. Alla bör källsortera, duscha snabbt och inte slösa med resurserna. Nästa fråga är hur mycket varje individ orkar göra, men det råder dock stark konsensus om vad vi alla bör göra.

Förra året uppmärksammade vi flera uttalanden av den nuvarande guvernören i Texas Rick Perry, bland annat om global uppvärmning. Han menade i ett exempel att teorin om att människan har stor inverkan på den globala miljön bygger på manipulerade data (Winiarski, 2011). I exempelartikeln framgår att han inte är ensam om dessa åsikter. Det här fångade vårt intresse. Vår åsikt är att en politiker i Sverige inte skulle kunna uttala en sådan åsikt. Vi menar att det svenska folket generellt har anammat teorierna om människans inverkan på miljön samt att svenskar inte vill ha politiska ledare som har andra åsikter.

Så vad innebär detta ur en journalistisk synpunkt? Vi skulle till och med kunna sträcka oss till att fråga vad det innebär för åsiktsfriheten. När vi fått upp ögonen för olikheterna ville vi undersöka hur det egentligen ligger till. Hur stora är skillnaderna? Vår ambition med uppsatsen är att skapa förståelse för relationen mellan politik, människa, miljö och journalistik.

1.1 Syfte

Syftet med uppsatsen är att belysa likheter och skillnader i nyhetsrapporteringen om den globala uppvärmningen mellan Sverige och USA. Vi har inriktat oss på New York Times och Dagens Nyheter. Hur kan man förstå de data som vi genom vår artikelstudie kommer fram till? Vad kan vi se för skillnader mellan dessa två kulturer, den svenska och den nordamerikanska, i fråga om mediala gestaltningar i de valda tidningarna? Intressant är även hur mycket detta säger om tidningsläsarna, medborgarna som dagligen tar del av tidningarnas texter. Detta är dock något som vi inte kommer att fördjupa oss så mycket i inom ramen för denna uppsats.

1.2 Frågeställning

Hur rapporterar Dagens Nyheter respektive New York Times om global uppvärmning?

1.3 Hypotes

Utfallet enligt vår förförståelse kommer att visa att USA, representerat av New York Times, har en mer konservativ inställning till en antropogent skapad global uppvärmning och de teorier som underbygger denna. Detta borde även leda till att medborgare och politiker där har en sådan uppfattning, något som vi dock inte i direkt mening undersöker här. Svensk press, representerad av Dagens Nyheter, kommer att inta en något aggressivare och enkelriktad linje.

1.4 Begreppsförklaringar

Antropogen: Skapat av människan, som i vårt exempel att globala uppvärmningen är skapad av människan (antropogent skapad).

Gestaltningsteori: Vi har valt att översätta *framing theory* till gestaltningsteori (Strömbäck, 2009). Med detta följer att vi kallar de olika gestaltungsformerna i vår undersökning för gestaltningar. Med detta menas olika ramverk och tolkningspunkter som klassificerar olika undersökningsobjekt, i detta fall artiklar, i olika gestaltningsramar.

Global uppvärmning: "Global uppvärmning syftar på den senaste tidens temperaturökning på jorden. Medeltemperaturen under 1900-talet steg med över 0,5 °C och inom 100 år beräknas temperaturen stiga mellan 1,1 och 6,4 °C, enligt FN:s klimatpanel IPCC." (Klimatförändringen.nu). Med global uppvärmning menar vi även negativa effekter

som följer av detta. Det vill säga att havsytan stiger, att de stora isarna minskar eller försvinner vilket drabbar de djur och växter som är beroende av dessa, att stormar förvärras samt att det konstanta klimatet på planeten förändras.

Klimat: "Klimatsystemet är komplext [...] [det] är mer än bara statistik på väder. Under senare år har man konstaterat att människan innehar en så betydelsefull roll i klimatsystemet att vi fått en egen punkt, Antroposfären" (Hedberg, Swedish Weather and climate Centre, SWC, 2011).

Klimatförändringar: "Klimatförändringarna beror på både naturlig och mänsklig påverkan. Mycket talar idag för att klimatet förändras mer än vad de naturliga variationerna åstadkommer. Orsaken till detta är med stor sannolikhet människans aktiviteter. Denna påverkan orsakas framförallt av utsläpp av växthusgaser, aerosoler och förändringar vid jordytan." (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI, Kunskapsbanken, 2011).

Växthuseffekt: "Växthuseffekten är en grundläggande egenskap hos jordens klimat - den påverkar balansen mellan inkommande solstrålning och utgående värmestrålning. När vi talar om växthuseffekten i samband med klimatförändringar menar vi ofta en förstärkning av den för livet på jorden livsnödvändiga och naturliga växthuseffekten. Med större andel växthusgaser i atmosfären hindras en större andel av den utgående värmestrålningen. Återstrålningen till jordytan ökar, vilket leder till att temperaturen stiger. Ytans värmestrålning ökar och så vidare. Till slut uppstår en ny balans och mängden av utgående värmestrålning från jorden är igen lika stor som mängden av inkommande solstrålning. Konsekvensen av detta är en högre temperatur vid jordytan" (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI, Kunskapsbanken, 2011).

2. Bakgrund

Vi ville göra en studie i ett närliggande tidsspann. En konkret förändring som fått mycket medial uppmärksamhet de senaste åren är filmen *An inconvenient truth*. Den hade premiär i USA 2006 och blev mycket omskriven, bland annat som årets väckarklocka i Dagens Nyheter (Wennö, 2006) och i mer skeptiska ordalag i artiklar som framhäver felaktigheter (Peck, 2007). Under hösthalvåret 2006 ökade antalet inslag och artiklar om miljö drastiskt i 900 undersökta svenska medier (Holmberg & Weibull (red), 2007 se Bremefors, 2007:19). Flera stora händelser inträffade då som höjde medvetenheten kring miljöfrågor, en av dem antas

vara filmen *An inconvenient truth*, eller En obekväm sanning som är den svenska översättningen (Holmberg & Weibull (red), 2007 se Bremefors, 2007:19). Även i USA har undersökningar påvisat denna uppgång. Mätt i fem ledande amerikanska tidningar (Los Angeles Times, USA Today, New York Times, Wall Street Journal, Washington Post) kan man se att en klar uppgång tar sin början 2006 (Boykoff, 2011).

Filmen *An inconvenient truth* har skapats av en politiker tillika miljökampe i Nordamerika, Al Gore. Den är en filmatiserad variant av hans kampanjarbete som tjänar för att öka medvetenheten om global uppvärmning. Filmen är riktad till amerikaner, men efter dess stora genomslag har den visats i många länder. Fem länder (England, Skottland, Tjeckien, Nya Zeeland och Tyskland) har gjort den till en del av den obligatoriska skolundervisningen¹. Budskapet är att global uppvärmning är en *sanning* som mänskligheten gemensamt måste ta tag i och göra något åt. Budskapet beräknas ha nått ut till över en miljard människor². Al Gore ställer sig i filmen också bakom teorin att republikanska politiker i USA har om-gestaltat global uppvärmning som teori istället för fakta (An Inconvenient Truth, 2006). Även i *The discovery of global warming* framställs en sådan teori (Weart, 2003).

Mycket av den uppmärksamhet som filmen tilldragit sig är negativ sådan. Skilda åsikter om ämnen som rör global uppvärmning utgör en stor del i denna undersökning, varför vi även kortfattat vill redovisa den andra sidan i frågan. Vårt första exempel kommer från en lobbyorganisation, men det åskådliggör de åsikter vi är intresserade av att ge kännedom om. I en artikel från CEI (Competitive Enterprise Institute) skriver Marlo Lewis Jr om *An inconvenient truth*. Artikeln heter *Al Gore's An Inconvenient Truth - One-sided, Misleading, Exaggerated, Speculative, Wrong* och intar en skeptisk inställning till filmen, som titeln ganska tydligt visar. Lewis upplägg är att, under de fem begreppen i underrubriken, gå igenom det han anser att filmen på olika sätt missat. Eftersom det blir lite svårt att här sammanfatta Lewis omfattande dokument så nöjer vi oss med att ta upp ett par punkter.

Argumenten under den första underrubriken, *Misleading*, har att göra med att Lewis anser att urvalet i filmen är gjort på ett ledande sätt. Man har endast använt information som gagnat syftet. Det är vetenskapligt omoraliskt. Som exempel tar Lewis upp att en studie som Gore

¹ http://www.climatecrisis.net/an_inconvenient_truth/the_impact.php

² http://www.climatecrisis.net/an_inconvenient_truth/the_impact.php

använder sig av, vilken säger att antalet skogsbränder i Nordamerika har ökat de senaste decennierna, också visar att det totala brända området har minskat med 90 procent sedan 1930-talet (Lewis, 2006).

Flera gånger återkommer Lewis till att fattigdom på olika sätt kommer att skörda fler liv är den klimatförändring som pågår. Hans poäng är att mänskligheten därmed har mer att vinna på att satsa pengar på att lösa fattigdom än på att värna om miljön (Lewis, 2006).

I vårt andra exempel på skeptiska synpunkter menar Nigel Lawson i sin bok *En vädjan till förnuftet – Tänk kallt på den globala uppvärmningen* att det blivit dags att lugna ner debatten lite. Han anser att global uppvärmning inte utgör det stora hot mot livet på jorden som det utmålas som. Det angivna botemedlet i form av en drastisk minskning av växthusgasutsläpp, som han under alla omständigheter menar skulle vara politiskt omöjligt, skulle göra mer skada än nytta (Lawson, 2008). Lawson sammanfattar de argument han funnit som representant för de som står på den skeptiska sidan av debatten.

Hans första argument är att uppvärmning av planeten tidigare har noterats för att sedan gå tillbaka, bland annat mellan 1920 och 1940 (Lawson, 2008:21). Han skriver även att jordens klimat alltid har präglats av naturliga variationer, som inte haft något med mänsklig aktivitet att göra. Klimatforskare har teorier om att de kan bero på exempelvis havsströmmar eller solens aktivitet (Lawson, 2008:22). Ytterligare motstånd erbjuder Lawson då han menar att några graders temperaturskillnad varken gör till eller från för människor, ”vars främsta tillgång är hennes anpassningsförmåga” (Lawson, 2008:33). Han menar att människor klarar av att bo på radikalt olika platser, i exemplet Helsingfors och Singapore, och understryker att temperaturskillnaden dessa städer emellan i snitt är 22°C. Lawson menar med detta att vi absolut kan anpassa oss till en temperaturhöjning på några grader, om den kommer (Lawson, 2008:33).

Vidare talar Lawson om positiva aspekter som följer av en global uppvärmning. Han hänvisar till en uträkning från det brittiska hälsodepartementet, vars resultat visar att antalet värmerelaterade dödsfall kommer att ha ökat med 2000 år 2050 men att dödsfall förorsakade av kyla kommer att ha *minskat* med 20000 (Lawson, 2008:39, vår kursivering).

2.1 Miljöfrågans historia

Sverige

Innan världskrigen var miljö- och naturvård inget som diskuterades mer allmänt i Sverige. Först i början av 50- och 60-talen började en miljömedvetenhet etableras och 1900-talets ökande miljöexploatering samt dess eventuellt problematiska effekter blev allmänt kända (Bremefors, 2007). 60-talet präglades av en speglade miljöjournalistik. Den gjorde inga anspråk på att vara sensationell utan inhyste en strävan efter att rapportera det som uppfattades som fakta. Dessa faktauppgifter tog plats framför granskning, kritik och analys (Djerf Pierre, 1996). 1972 höll Förenta Nationerna en stor miljökonferens ”The First Earth Summit”, i Stockholm. Deklarationen som detta möte resulterade i tog för första gången upp frågan om klimatförändringar. Den påpekade att världens regeringar skulle vara medvetna om aktiviteter som kunde medföra klimatförändringar samt utvärdera tyngden av dessa effekter (Jackson, 2007). Under 70- och 80-talen utvecklades miljöjournalistiken till en egen journalistisk genre. Perioden fram till 90-talet karaktäriserar Djerf-Pierre som den *kritiskt dokumenterande* perioden, då också miljöhoten började beskrivas som överhängande. Det var främst miljöförstörelsen som skildrades (Djerf Pierre, 1996:364). Under 90-talet vändes detta pessimistiska synsätt i både medier och samhällsdiskurs till en mer optimistisk samhällssyn, som inbegrep ett hållbart samhälle och vardaglig medvetenhet samt ekologi (Bremefors, 2007 och Djerf Pierre, 1996).

USA

Historiskt sett har stödet för miljöfrågor varit relativt politiskt obundet i USA. Republikanerna har hyllat Theodore Roosevelt för hans arbete med att anlägga nationalparker och skogar medan demokraterna har varit stolta över Franklin Delano Roosevelts ansträngningar med olika miljöprogram. Noterbart är att det även funnits samarbeten över de politiska gränserna, exempelvis då republikanske Richard Nixon samarbetade med en demokratisk kongress genom att skriva under på flera av USA viktigaste miljölagar under 60- och 70-talen (Dunlap & McCright, 2008). Under 80-talet förändrades läget. Republikanerna ansåg att miljöfrågorna var en belastning för ekonomin och försökte förringa och försvaga dessa frågor. Nu började gapet mellan republikaner och demokrater synas. Sedan dess har miljön inte alltid varit en prioriterad fråga. I dagens politiska läge i USA finns det ingen miljöfråga där gapet är så stort mellan partierna, som just global uppvärmning (Dunlap & McCright, 2008).

3. Tidigare forskning

Effekterna av så kallade växthusgaser, den globala uppvärmningen och människans ansvar i frågor som rör detta ämne får stort utrymme i 2000-talets vardag. Det skrivs böcker, krönikor, uppsatser, forskningsprojekt genomförs och det finns hela utbildningar om stabil miljöutveckling (Södertörns Högskola, 2011). Vi har även funnit en sökmotor på webben som dedikerats specifikt till ämnet (ClimateWiki, 2011).

Att undersöka hur något framställs i medier är intressant eftersom det i mångt och mycket speglar samhället i stort. För många är den viktigaste källan till nyheter som gäller såväl samhällsnytta som vetenskap just tidningar eller andra medier (Olsson, 2006 och Strömbäck, 2009). När vi undersöker hur nordamerikanska medier framställer något jämfört med svenska medier så undersöker vi även på sätt och vis tankegångarna i dessa samhällen (Olsson, 2006). Flera med oss har tidigare ansett detta intressant att studera.

2008 skrev Riley E. Dunlap och Aaron M. McCright en artikel i magasinet *Environment* om att gapet mellan de olika politiska sidorna i USA blir större (se kap 2.1). Undersökningar visar att rapporteringen kring global uppvärmning är mer nyanserad än Sveriges, där större konsensus råder (Zehr, 2000). En av ramarna som används i vår undersökning är osäkerhetsgestaltning, vilket innebär att flera teorier kommer till tals på ett sådant sätt att artikeln i sig inte medför något ställningstagande i fråga om global uppvärmning. Dunlap och McCrights artikel synliggör denna osäkerhet (Dunlap & McCright, 2008).

I artikeln diskuterar de dels hur denna konflikt uppkom och visar även med hjälp av tydliga figurer på undersökningar hur demokrater respektive republikaner resonerar i olika frågor. De menar att meningsskiljaktigheterna i mångt och mycket uppkom i slutet av 90-talet när den dåvarande presidenten Bill Clinton skrev under på Kyotoavtalet för sänkning av koldioxidutsläpp (som dock aldrig ratificerades av kongressen i USA). Dunlap och McCright beskriver hur republikanerna svarade med en sorts smutskastningskampanj som inte bara inriktade sig på de eventuella koldioxidneddragningarna, utan även kritiserade och ifrågasatte global uppvärmning och klimatförändringar i sig (Dunlap & McCright, 2008).

I deras första exempel visar de hur utvecklingen enligt Gallupundersökningar såg ut från 1997, då Kyotoprotokollet skrevs under, till 2008. Frågan som ställs är när effekterna av global uppvärmning kommer att börja märkas, och de som är representerade i artikelns figur är de som har svarat att effekterna redan har börjat visa sig. De demokratiska respondenterna började på 52 procent och gick upp till 76 procent, medan republikanerna gick från 48 procent ner till 42 (Dunlap & McCright, 2008).

Nästa fråga som ställs är huruvida mediernas rapportering om global uppvärmning är överdriven, också detta 1997. I den figuren startar republikanerna på 37 procent och klättrar upp till 59, medan demokraterna går från 27 ner till 17 procent (Dunlap & McCright, 2008).

I sammanfattningen av artikeln menar författarna att slutsatsen man kan dra är att konflikten är stark mellan republikaner och demokrater i USA, vilket också förklarar den högre andelen osäkerhetsgestaltningar som förekom i våra artiklar. Som tidigare sagt kan man tänka att mediebilderna speglar samhällsuppfattningen (Olsson, 2006).

En annan artikel som åskådliggör och förklarar osäkerhetsgestaltningen i amerikanska medier är Stephen C. Zehrs *Public representations of scientific uncertainty about global climate change*. Zehr gör gällande i sin undersökning att den journalistiska metoden att låta båda sidor i en konflikt komma till tals för att bibehålla objektivitet (Nygren, 2008:49 och Finer, 2005:44) kan ha en bieffekt. Denna beskriver Zehr som en konstruktion av en osäkerhet eller motsägelse som inte tidigare fanns. Då journalister ständigt låter både experter som talar för en antropogen förändring i klimat och även de som är skeptiska till sådana teorier, stärks bilden av osäkerhet (Zehr, 2000). Det här är dock inte det enda sättet som Zehr menar att sådana konstruktioner kan ske, det kan även ske på betydligt diskretare vis (Zehr, 2000).

I *Doing News Framing Analysis* beskriver Matthew Nisbet hur nyheter kan gestaltas och vilka konsekvenser detta kan leda till. Han beskriver hur vi människor vill generalisera och fördela information i specifika fack i vårt medvetande och hur vi skapar genvägar till dessa fack för att förstå vår omgivning. När vi får ny information som vi känner oss osäkra på så avgör gestaltningen av nyheten i vilket fack vi placerar in den (Nisbet, 2010). Nisbet säger att man måste omgestalta miljödebatten så att allmänheten i USA kan ta till sig fenomenet som vetenskaplig sanning istället för tveksam teori. Nisbet beskriver också mediernas roll i

gestaltningen av miljödebatten. Han anser att utvecklingen har gått från den tidigare eran med falsk balans mellan de två stridande sidorna av klimatdebatten till att en överdramatisering har skadat tilliten till äktheten i mediernas rapportering av miljöhotet. Detta gör det lätt för den kritiska sidan att få fler anhängare, att kritisera dem som varnar för klimatförändringar och kalla det hela för alarmism (överdriven rädsla och upprördhet). När så medier inte längre har allmänhetens tilltro vilar ännu mer ansvar på experter och politiker att förmedla och gestalta klimatkrisen. Nisbet vill gärna se en inriktning på moral och etik i debatten, att gestaltningen ska bli en moralisk utmaning som samhället gemensamt måste ta sig an (Nisbet, 2010). Denna inriktning och gestaltning är något som allmänheten identifierar med tidigare problem och som de kan koppla ihop och associera till viktiga frågor, vilket i sin tur gör klimatet till en viktig fråga. Detta hoppas Nisbet gör att alla i USA börjar ta sitt ansvar och börjar tro på klimatkrisen som ett faktum och inte endast som en teori (Nisbet, 2010).

I sin artikel *Communicating climate change: why frames matter for public engagement* skriver Nisbet om gestaltningsteorin och hur man kan använda den för att öka (det amerikanska) samhällets förståelse och framför allt engagemang i frågor som rör klimatförändringar. Han menar att medier kan gestalta om (reframe) frågor rörande klimatförändringar på ett sådant sätt att en bredare publik kan förstå och relatera till problemen (Nisbet, 2009). Nisbet tar liksom Dunlap och McCright upp tendensen att republikaner förhåller sig mer skeptiska till klimatförändringar än demokrater, han skriver vidare att sett till hela det amerikanska samhället, oavsett politisk färg, så har frågan mycket låg prioritet. Endast en procent av de svarande i en undersökning från december 2008 ansåg att klimat och miljö var den viktigaste frågan för president Obama och kongressen. Detta att jämföra med 40 procent, som svarade att ekonomin var viktigast (Nisbet, 2009). Nisbet förklarar de obefintliga reaktionerna på artiklar om ödesdigra världsförändringar eller politikens gröna valtal med att dessa gestaltningar helt enkelt är förlegade efter decennier av användning och menar att om en förändring ska till så måste nya betydelser och budbärare stiga fram (Nisbet, 2009).

Uppsatser

I kandidatuppsatsen *Klimatförändringar i min morgontidning: röster från läsare, journalister och demokratins väktare* beskriver Ulrika Tegnér nyhetstidningars förmedling av klimatförändringarna, samt kommunikationen mellan journalister och läsare, utifrån ett

tvärvetenskapligt humanekologiskt perspektiv. I hennes undersökning svarar två tredjedelar av respondenterna att nyhetstidningar är en av de tre viktigaste källorna de har till information kring klimatförändringar. Sex respondenter av tjugosex svarande anger dem som den allra viktigaste källan (I undersökningen kan man även välja andra medieformer som svar) (Tegnér, 2008). Uppsatsen utreder vidare vilka fördelar och nackdelar som respondenterna ser mer nyhetstidningar och deras rapportering kring global uppvärmning. Till de negativa aspekterna som de svarande tar upp hör avsaknad av kompetens, oförmåga att bedöma vetenskaplig forskning samt även tidningars beroende av lösnummerförsäljning och prenumeranter i den kommersiella aspekten (Tegnér, 2008).

Tegnér ger mycket utrymme åt frågan om vad som är bra klimatrapportering samt vad publiken förväntar sig. Hon använder sig av Anders R. Olssons ord att journalistik på kommersiella villkor är demokratiskt otjänligt (Olsson, 2006 se Tegnér, 2008:30). Man skulle kunna säga att detta leder till att det som säljer i Sverige får mest utrymme i svenska medier och detsamma gäller således för USA. Tegnér går vidare och menar att hon genom informationen som hon fått från sina informanter kan dra slutsatsen att alla antagligen inte lär sig hur klimatförändringarna fungerar genom att läsa morgontidningen (Tegnér, 2008:31).

Masteruppsatsen *Kunskapstillväxten i den mediala miljön. En existenspedagogisk granskning av bevakningen av miljöfrågan i tv-nyheterna* av Lotta Johansson vid Lunds universitet analyserar i vilken grad miljöbevakningen i *Aktuellt* och *Rapport* kan fungera som underlag för att erbjuda medborgare tillräckliga kunskaper för att dessa ska kunna fatta välavvägda beslut i vardagen. Johansson menar att tittaren, beaktat den mycket ringa genomsnittliga inslagstiden på drygt tre minuter per nyhetsprogram, måste ställa frågan om det ens är möjligt att förmedla tillfredsställande kunskap i ämnet (Johansson, 2010:76). Apropå denna fragmentisering skriver hon att det absolut är möjligt att nå ut med kunskap om ett ämne, till exempel kan snuttifierad information vara underlag för diskussion. Klimatförändringar är dock en komplex fråga. Det blir ofta aktuellt att fundera över vad gemene man känner till om torka eller orkaner i andra världsdelar. Johansson menar att dekontextualisering kännetecknar en stor del av miljöbevakningen, det vill säga att miljöproblemens effekter tas ur sitt sammanhang och framställs som isolerade företeelser utan kopplingar till varken varandra eller globala klimatproblem (Johansson, 2010:76).

Magisteruppsatsen *Ett klimat för miljönyheter? Miljöjournalistiken i rapport 2006* är författad av Christoffer Bremefors på institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs Universitet (JMG). Den syftar till att undersöka hur televisionens miljöjournalistik såg ut i Rapport år 2006. Han vill bland annat undersöka om och i så fall hur narrativ som där används kan skapa en representation av en specifik miljöideologi som den rätta (Bremefors, 2007). Tidigt i uppsatsen kommer Bremefors fram till att det borde gå att sluta sig till att medier åtminstone delvis påverkar hur medborgarnas agenda vad gäller miljöfrågan.

I sina slutsatser trycker Bremefors bland annat på att oppositionella åsikter kring klimatförändringar knappt är synliga, det vill säga den enda miljöideologin som syns i hans undersökning är den som står för normen i Sverige, att global uppvärmning sker på grund av mänskliga aktiviteter (Bremefors, 2007). Bremefors går vidare och menar att det inte ens framkommer någon kritik gentemot denna antagna teori (Bremefors, 2007:69). Hans slutsats blir också att miljöjournalistiken är trogen de dominerande perspektiven inom journalistik och miljöideologi samt miljöopinion, både till innehåll och till uttryck (Bremefors, 2007:71).

I Vad skrivs det om klimatet? - Klimatgestaltningar i svensk press före, under och efter climategate (2010) undersöker författarna hur svensk press gestaltar klimatfrågan innan, under och efter den så kallade "climategate". De börjar sin uppsats i enlighet med vår teori, nämligen genom att uttrycka en anad skillnad mellan USA och Sverige.

"I till exempel USA gestaltas frågan i pressen ofta som en jämbördig konflikt mellan klimatförespråkare och klimatförnekare /.../ Det är i kontrast med Sverige /.../ där studier visat att det råder större konsensus i klimatfrågan i pressen"
(Blomström & Nyström, 2010).

Liksom i denna uppsats har även Blomström och Nyström använt sig av gestaltningsteorin. De beskriver att teorin kan tolkas på några olika sätt. Den handlar om hur mediernas gestaltningar påverkar medborgarnas uppfattning om verkligheten. Vidare tar de upp mediernas nyhetsvärdering, det vill säga att de gestaltar vissa delar av verkligheten medan de utesluter andra. Detta föder och återföder dessa sätt att tänka. Till sist handlar gestaltningsteorin om mediernas innehåll och vad detta representerar (Blomström & Nyström, 2010).

Blomström och Nyströms resultat ligger i fas med vår hypotes. De vanligast förekommande gestaltningarna enligt deras undersökning är de som handlar om konsekvenser samt om kollektiv aktion. Båda dessa kan sägas ligga under det vi kallar lindringsgestaltning (se avsnitt 4.1) då de menar att den gemensamma faktorn är att samtliga dessa texter ger uttryck för en önskan att finna en lösning till klimatförändringarna vi står inför (Blomström & Nyström, 2010:37) De tar upp att svenska journalister till en början avstod från att rapportera om climategate. Först när forskarna i fokus rentvåts från misstankar om fusk började svenska medier rapportera om det inträffade. Blomström och Nyström går så långt som att spekulera i om detta kunde bero på en konspiration bland svenska journalister att tiga om de så kallade klimatskeptikernas ståndpunkt. De menar dock att det är högst osannolikt (Blomström & Nyström, 2010:38).

3.1 Teoretisk ram

Tidigt i arbetet med den här uppsatsen visste vi var vi skulle lägga fokus. Poängen var att ta reda på vad som skiljer nordamerikansk och svensk nyhetsrapportering i fråga om ämnen som rör global uppvärmning. I början av vårt arbete stötte vi på den teori som kallas *framing theory*, eller på svenska gestaltningsteorin. Det som denna teori i huvudsak använts till att studera är just sambandet mellan mediernas gestaltningar och medborgares uppfattningar om de ämnen som nyheterna behandlar (Strömbäck, 2009:126). Sådan forskning har visat att mediernas gestaltningar har stor betydelse för hur människor uppfattar verkligheten (Strömbäck, 2009:117).

Gestaltningsteorin handlar delvis om mediernas makt över folkets åsikter, men det är inte fullt så enkelt. Jesper Strömbäck talar om att gestaltningsteorin har tre olika skepnader.

- I en skepnad handlar den om hur mediernas gestaltningar av verkligheten påverkar människors medvetna och omedvetna uppfattningar av verkligheten.
- I en annan skepnad handlar den om hur medier genom att sprida vissa gestaltningar och samtidigt utesluta eller underrepresentera andra, stärker vissa ideologier och åsikters verklighetsbegrepp.
- Den tredje skepnaden handlar om mediernas innehåll och vad detta representerar (Strömbäck, 2009:119).

Gestaltningsteorin är alltså något som vi använder oss av i vårt dagliga tolkningsarbete av olika skeenden. Liksom Nisbet (Nisbet, 2010) menar Strömbäck att när vi tar in vår omgivning placerar vi ofta händelser och ting i olika fack, till exempel motsatspar eller olika gestaltningar (Strömbäck, 2009:119 och Krona, 2009 se Johansson, 2010:3). Förenklat är detta precis vad gestaltningsteori går ut på. Man använder teorin genom att tolka till exempel en text utifrån olika gestaltungsramar. Inom olika områden och ämnen används olika ramar. Det första steget i tidigare forskning har varit att definiera de gestaltungsramar som är intressanta för undersökningen. För att gestaltningsteorin ska vara anpassningsbar i en undersökning krävs enligt Strömbäck att det går att skilja ut olika gestaltningar. De ska ha konceptuella eller språkliga karaktäristiska och åtminstone kunna antas vara relativt vanligt förekommande (Strömbäck, 2009:126). Det kan också vara så att man upptäcker ramar under arbetets gång. Gemensamt är att gestaltningarna kan synas i olika uttrycksformer, sätt att organisera information och skapa sammanhang genom fakta, vinklar, källor och (värde)ord (Strömbäck, 2009:124).

Strömbäck påpekar att vi inte alltid tänker på att journalister besitter en sådan makt att påverka oss, då de endast ska producera sanningen. Men det är just detta sanningsanspråk som ger journalisterna makt (Strömbäck, 2009:120). ”Verkligheten” har alltid flera sidor och vinklar. En artikel kan endast frambringa en eller ett fåtal av dessa olika vinklar. Istället för att se journalistiska framställningar som fakta bör de kanske ses som gestaltningar av verkligheten. Därmed sagt inte osanningar, utan som en variant eller en del av verkligheten (Strömbäck, 2009:120). I boken *Det redigerade samhället* påpekas detta i ett intressant exempel. Författarna skriver om den upprördhet som uppstått då tidningsläsare insett att även bilder kan konstrueras. Man kan säga att det finns en medvetenhet kring ordens många betydelser och flyktighet, inte heller bilder visar med nödvändighet upp verkligheten eller sanningen (Ekecrantz & Olsson, 1994). Strömbäck väver ihop tankar från James Tankard och Vincent Price i följande ordalag,

Gestaltningar är uttryck för specifika sätt att medvetet eller omedvetet organisera information, och gestaltningar formas genom val av ord, fakta, perspektiv, källor och betoningar. Inneboende i gestaltningar är vissa dominerande problemformuleringar, tolkningar och moraliska omdömen och eventuellt också olika förslag till lösningar. En annan återkommande aspekt är att gestaltningar är ofrånkomliga. Att kommunicera är att gestalta (Strömbäck, 2009:121).

Ekecrantz och Olsson skriver att om dessa journalisternas beskrivningar skapar sin egen verklighet är det inte längre fruktbart att tala om dessa medier som förmedlare av information. Författarna menar att nyheternas innehåll blir en del av själva informationsflödet, en del av den verklighet de ska förmedla. Detta fenomen kallar Ekecrantz och Olsson för ”informatisering” (Ekecrantz & Olsson, 1991:27).

Dessa åsikter styrks i *På väg mot medievärlden 2020* där Håkan Hvitfelt och Gunnar Nygren tar upp att det idag ofta är journalister själva som intervjuas i tv-sofforna. Förmedlarna har blivit experterna, då deras gestaltningar idag är ”verklighet” (Hvitfelt & Nygren, 2008:44). Detta är viktigt att hålla i huvudet när vi talar om hur medier formar medborgarnas åsikter.

Matthew C. Nisbet har i en artikel från 2009 tagit upp hur gestaltningsteorin kan spela en viktig roll för uppfattningen om ämnet för den här uppsatsen, nämligen klimatförändringarna. Nisbet menar att man kan använda gestaltningsteorin för att få upp (amerikanska) medborgares ögon för problemet på nytt.

Reframing the relevance of climate change in ways that connect to a broader coalition of Americans – and repeatedly communicating these new meanings through a variety of trusted media sources and opinion leaders – can generate the level of public engagement required for public action (Nisbet, 2009).

Då vi har använt oss av gestaltningsteorin i vår uppsats kan man även säga att gestaltningsteorin här används på ett metaplan. Vi söker efter gestaltningar i artiklar, och vårt resultat av dessa efterforskningar präglas även det av gestaltningar som skulle kunna tolkas inom gestaltningsteorin. Strömbäck beskriver det i något enklare ordalag genom att påpeka att ”som man frågar får man svar” (Strömbäck, 2009:123). Med detta vill han poängtera att

flera mediers olika gestaltningar av till synes samma verklighet kan bero på att undersökningarna gjorts på olika sätt. Samt dessutom, vill vi inflika, av olika individer.

4. Metod

Vi valde att använda oss av kvantitativ metod när vi genomförde vår undersökning. Den metoden kändes naturlig eftersom vi hade ett stort antal artiklar att koda. Vi ville få fram likheter och olikheter mellan artiklarna i de två tidningarna vi valt att undersöka. Genom att göra en datamatrix över vårt material visar vi vilka objekt vi undersökt och vilka egenskaper dessa olika objekt innehar. Vi har tillämpat olika kriterier för varje variabel och variabelvärde för att goda reliabilitet. Genom att skriva ett noggrant analyschema samt gå igenom delar av materialet två gånger har vi försökt skapa förutsättningar för den som vill göra samma undersökning, alternativt bygga vidare på det arbete vi redan färdigställt.

Vi har valt att inkludera insändare i vårt material då detta också är en del av medieflödet. Vi fick fram 146 texter efter att vår sökning var färdigställd. Samtliga texter behandlar vårt uppsatsämne och är relevanta utifrån våra intressepunkter. De båda tidningarna är lika på så sätt att de är knutna till en specifik stad och samtidigt landstäckande och de är politiskt obundna till partier eller block.

Valet av de aktuella tidningarna beror på tillgänglighet i material, tidigare kännedom om just dessa tidningar samt likheter mellan tidningarna, bland annat i uttalade ståndpunkter rörande vårt ämne.

4.1 Tolkningsramar

Vi har använt oss av tre tolkningsramar i vår undersökning. Dessa kallar vi lindringsgestaltning, anpassningsgestaltning och osäkerhetsgestaltning, en idé vi fick från boken *Makt, medier och samhälle* (Strömbäck, 2009). Vi bestämde oss för att även ha ett obestämbart alternativ, för de fall då textens innehåll inte föll in under någon av dessa våra förbestämda ramar.

Med lindringsgestaltning menar vi texter med ett innehåll som syftar till att vi på något sätt bör lindra den mänskliga inverkan på klimatets pågående förändringar.

Anpassningsgestaltning tillskrevs texter där syftet istället var att läsarna ska anpassa planeten

efter förändringarna som kommer att ske. Exempel på detta kan vara värmeavvisande satelliter eller att bygga hus på högre mark för att undkomma problem med översvämningar. Osäkerhetsgestaltning innebär till sist en text där två eller flera åsikter kring klimatförändringar står emot varandra på ett sådant sätt att läsaren inte kan förstå någon enskild ståndpunkt som mer riktig.

4.2 Metodreflektion

Vi valde bort att göra en kvalitativ metod på grund av materialets omfattning. Att analysera textmängderna från nästan 150 artiklar skulle ha tagit alldeles för mycket tid av undersökningsprocessen i anspråk. Vi är medvetna om att antalet i artiklar i New York Times är färre än de i Dagens Nyheter, men vi ansåg att de utgör ett jämförbart antal.

Sökningen vi gjorde gav oss de artiklar vi behövde, med ett innehåll som svarade mot våra förväntningar samt gav oss ett gediget underlag för studien. Vi har sinsemellan diskuterat om vi kunde ha gjort sökningen på ett bättre sätt. Slutsatsen är att eftersom materialet från de båda tidningarna är jämförbart i storlek och alla behandlar vårt ämne så spelar eventuella bortfall till följd av en imperfekt undersökning från vår sida mindre roll.

Det ska tilläggas att ingen av oss har engelska som modersmål, vilket utgör en begränsning av vår förmåga att tolka vissa uttryck eller undertexten i artiklarna.

4.3 Tillämpning av metod

Metodpraktikan (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wängnerud, 2007) gav oss det teoretiska grunden för att arbeta med vår valda metod. Vi diskuterade i samförstånd med vår handledare fram vad det var vi ville undersöka nämligen att vi ville se om det fanns en skillnad mellan tidningarna i hur de framställde de aktuella miljöfrågorna. Vad var det då för komponenter som skapade denna skillnad?

Efter att ha tagit fram ett nyckelord, ”växthuseffekt”, så startade vår materialsökning i de olika databaserna. När materialet väl var avgränsat läste vi igenom alla artiklarna för att se om det fanns bortfall. Bortfallen som hittades motiverades och skrevs upp på en lista (se bifogad bilaga).

När vår materialsamling var komplett och färdigställd så startade kodningsprocessen. Vi skrev ett kodschema (se bilaga) och kriterier till varje variabel, variabelvärde och analysenhet för att ha största möjliga reliabilitet. Sedan satte vi oss tillsammans för att omväxlande läsa och sortera in artikeln efter vårt kodschema i Excel. När vi var klara utförde vi ett slumpmässigt urval och dubbelkollade att vi även en andra gång valde samma indelning.

Därefter började arbetet med att överföra alla variabler till programmet PASW för att omvandla variablerna till samband och skillnader samt analysen av resultaten.

Under arbetets gång har vi även använt oss av Jarl Backmans riktlinjer för att skriva vetenskapliga arbeten, detta för att kunna utforma en tydlig och korrekt uppsats (Backman, 2008).

5. Material

Vi har använt oss av Retriever Business Search, en artikelsökningsdatabas tillgänglig genom Södertörns Högskolas bibliotek eller för ickestudenter genom deras hemsida³. Därifrån hämtade vi alla artiklar ur Dagens Nyheter skrivna under 2006, genom att avgränsa sökningen med sökorden: exakta frasen "växthuseffekt*", något av orden "global* uppvärm* klimat* miljö*" fick vi fram totalt 92 träffar i den tryckta Dagens Nyheter. Vi gjorde sedan en likvärdig sökning på Kungliga Bibliotekets hemsida⁴ i deras digitala arkiv för att få fram New York Times artiklar från 2006. Vårt sökord här var "Greenhouse effect", vilket gav oss 119 träffar. Efter att ha fått fram dessa träffar så tog vi bort alla artiklar som inte hade med vår undersökning att göra. Kvar blev sammanlagt 146 artiklar från både New York Times (64) och Dagens Nyheter (82). Vi använde oss av fler sökord i Dagens Nyheter än i New York Times för att få ett jämförbart antal artiklar ur båda tidningarna. Vi resonerade så att om artiklarna stämde in på vårt ämne så spelar eventuella bortfall och dylikt mindre roll. Vår jämförelse har inte med totalstatistik att göra, utan med tendenser i innehåll.

De artiklar som valts ut använde vi som grundmaterial till den kvantitativa undersökningen. När vi kodade utgick vi ifrån den kunskap vi tagit till oss i undervisningen vi hade inom ämnet kvantitativ metod samt praktiska kunskaper vi skaffat oss genom labben inom samma

³<https://web.retriever-info.com/services/archive.html>

⁴<http://www.kb.se/soka/Databaser/>

ämne. Även boken *Metodpraktikan* (Esaiasson et al. 2007) gav oss den teoretiska ramen för vår tilltänkta metod.

5.1 Val av analysmaterial

Undersökningen i denna uppsats baseras på New York Times och Dagens Nyheter av några olika anledningar. New York Times har sedan länge visat intresse för frågan om global uppvärmning. I *The discovery of global warming* tar författaren upp flera exempelartiklar ur New York Times som följer teorin om global uppvärmning. Under 50- och 60-talen fanns en trend att följa just New York Times, när det rådde osäkerhet kring vad som egentligen var nyheter i den vetenskapliga utvecklingen (Weart, 2003).

En av de tidiga artiklarna från New York Times ur denna bok är från 1959. Då rapporterade tidningen att isen i den arktiska oceanen endast var hälften så tjock som den brukade vara en århundrade tidigare. Dock avrundades denna artikel, i enlighet med sin tid, att en sådan förändring varken var stor eller olycksbådande (Weart, 2003:43).

Tjugo år senare, i juli 1977, kunde man dock på New York Times förstasida läsa att forskare fruktade att stor kolkonsumtion skulle kunna leda till grava klimatförändringar (Weart, 2003:96).

Genom att välja en amerikansk tidning med en känd skeptisk inställning hade vi missat syftet med undersökning redan från början. De resultat vi nu har fått fram är säkrare och säger mer, än om vi ställt en svensk miljöorganisations tidskrift mot ett konservativt nyhetsmagasin från USA. Detta hade med största sannolikhet gett oss större skillnader att analysera, men begränsade möjligheter att generalisera. New York Times kunde vi utan problem få tillgång till genom Kungliga Bibliotekets databaser.

Dagens Nyheter var ett självklart val som Sveriges största morgontidning. Den når ut till flest läsare bland de oberoende morgontidningarna i Sverige⁵. Vi kunde också känna oss säkra på att få många artiklar att arbeta med.

⁵ <http://www.ts.se/Mediefakta/Topplistor.aspx>

5.2 Exempelartiklar

Här nedan har vi samlat några exempel på utdrag ur artiklar som vi på ett bra sätt tycker exemplifierar hur vi har utfört vårt tolkningsarbete.

De variabler vi främst har undersökt är tre. Den första är gestaltungsformer, som uttrycks i lindrings-, anpassnings- och osäkerhetsgestaltning. Framställning av global uppvärmning är den andra, där tolkningsalternativen är fakta, rimligt och tveksamt. Den sista variabeln som redovisas i exempelartiklarna nedan behandlar klimatförändringarnas eventuella antropogena natur. De enda utfallen vi fann var under variabelvärdena att klimatförändringarna är av antropogen natur ("ja") samt att det är rimligt ("rimligt").

Gestaltungsformer

Lindringsgestaltning

“Det förvånande är att så litet av åtgärder vidtas trots de uppenbara hoten för världen. Till synes lyckligt ovetande fortsätter vi med västvärldens förödande livsstil, och de flesta politiska partier talar bara om så kallad tillväxt i materiella termer, med de ödesdigra följder vi borde kunna inse och vilja begränsa” (Dagens Nyheter 2006-02-06).

Lindringsgestaltningen är här tydlig, speciellt vid läsning av hela texten. Författaren målar upp en bild av världen som en mörk gruva vilken exploateras av mänskligheten. Hennes vilja att göra något åt saken står klar och är kännbar i det här utdraget.

“Det är inte fråga om det, utan om att rädda miljön. Tittar man på orsak och verkan har vi inte så mycket tid kvar. Det blir exponentiellt sett sämre för varje år” (Dagens Nyheter 2006-05-11).

Det här reportaget handlar om en engelsk-svensk miljardär som köpt regnskog med samma areal som Stor-London, enkom för att, så att säga, koldioxidkompensera.

“If we act now, it lies within our power to save two species for every one that is currently doomed.” (New York Times 2006-02-27).

Denna artikel handlar om två olika reportageböcker på ämnet global uppvärmning. Ur den ena kommer detta citatet, författaren menar på att om vi handlar nu och förändrar våra vanor så kan vi rädda djur som på grund av globala uppvärmningen annars kommer dö ut.

Anpassningsgestaltning

“Miljöförvaltningen arbetar därför med ett program för hur Stockholms stad ska anpassas till förändringar av klimatet. Grundbultarna i planen är att minska sårbarheten och öka flexibiliteten. Det låter som snömos men handlar om att de historiskt sett mycket snabba klimatförändringar som väntas kräver att det finns en beredskap för snabba förändringar i samhället” (Dagens Nyheter 2006-05-30).

Den här artikeln handlar om hur Stockholm bör byggas om, det vill säga anpassas, för att klara stundande klimatförändringar, såsom höjda havsnivåer och dylikt.

”The plans and proposed studies are part of a controversial field known as geoengineering, which means rearranging the earth’s environment on a large scale to suit human needs and promote habitability” (New York Times 2006-06-27).

En artikel som vill beskriva hur vi kan använda oss av forskning och teknik på ett sätt som gör att vi som människor inte behöver ändra på våra vanor. Vi kan ändra på planeten och atmosfären istället. Bland annat genom att bygga solreflekterande paneler och ha dem i omloppsbanan kring jorden.

Osäkerhetsgestaltning

“Starka moraliska föreställningar om det rätta är dessvärre ingen garanti för hållbara politiska beslut” (Dagens Nyheter 2006-04-19).

I den här artikeln ställer sig skribenten kritisk till att miljöengagerade människor och politiker har ensamrätt på det som är “hållbart”. Dock tar han upp eniga forskningsrön, med en viss anad ironi. Ett annat utdrag ur samma artikel nedan.

“Med alla sina utredningar, sina forskningsrapporter, sina kommissioner, sina ämbetsverk, sina hållbarhets- och miljömålsråd och sina globala konferenser formar de bilden av det rätta och nödvändiga för jordens överlevnad /.../

problemet är bara att miljöforskarnas hypoteser inte är lika hållfasta” (Dagens Nyheter 2006-04-19).

*”Scientists had some sobering news about the potential impact of climatechange”
(New York Times 2006-06-04).*

Denna artikel berättar om att det inte alls behöver vara så domedagsrelaterat med globaluppvärmning, eftersom vissa växter växer mer och förbättrar sina kvalitéer när det finns mer koldioxid i luften. Men eftersom giftiga växter bara blev giftigare så kanske inte denna växtexplosion skulle vara så bra den heller.

Framställning av global uppvärmning

Fakta

“Under decennier har näringslivet därför via ’experter’ och olika organisationer ifrågasatt sambanden mellan fossil energi och växthuseffekten. Det är först under senare år som sanningen börjat hinna i fatt” (Dagens Nyheter 2006-01-15).

Skribenten menar I den här texten att det är farligt att framhäva optimistiska budskap, även om det är trevligt. Han menar att sanningen dolts bakom en vilja till ekonomisk utveckling, något som är farligt för vår fortsatta utveckling och levnad.

”Climate scientists have linked most of the recent rise in the earth’s average temperature to the buildup of greenhouse emissions from smokestacks and tailpipes” (New York Times 2006-01-12).

Skribenten beskriver hur den ökade temperaturen på planeten nu är bevis för varför vissa grodarter har dött ut, och den ökade temperaturen och ändrade klimatet kommer fortsatta döda amfibier.

Rimligt

“I verkligheten finns inga större skillnader i vare sig kvalitet eller hälso- och miljökonsekvenser mellan ekologiskt eller traditionellt odlade livsmedel från normalt välskötta svenska jordbruk. Oavsett etikett är båda lika bra eller dåliga och lika nyttiga eller onyttiga” (Dagens Nyheter 2006-04-19).

Den här artikeln ställer sig relativt skeptisk till vissa aspekter av klimatförändringar och global uppvärmning. Dock står så mycket om eniga forskningsrön och miljöengagerade politiker att vi ser ett rimlighetsantagande mellan raderna.

”Last year, it said it would spend \$8 billion over the next decade to develop a new business, BP Alternative Energy, focusing on forms of energy that emit little or no carbon dioxide, the greenhouse gas blamed for global warming.” (New York Times 2006-06-14).

Artikeln handlar om hur de stora oljebolagen i USA har börjat se sig om efter alternativa källor, men de är mer för den ekonomiska vinningens skull då människors efterfrågan på varorna ökat, än för miljöns skull då de inte vill erkänna att oljeanvändningen bidrar till miljöförändringarna.

Tveksamt

”There’s going to be an endless series of articles from this circle that is embracing this new theology built on flimsy interpretation of hurricane data, Mr. Goldenberg said, if global warming is having an effect on hurricanes, I certainly wouldn’t base it on the articles I’ve seen” (New York Times 2006-05-31).

Forskare debatterar om huruvida klimatförändringar, globaluppvärmning och orkaner har något samband.

Är dagens klimatförändringar av antropogen natur?

Ja

“Reportagen visade bilder på fordons rykande avgasrör och bolmande skorstenar. Det är den största orsaken till växthuseffektens expansion, enligt expertisen. Den gradvis uppvärmda atmosfären orsakar naturkatastrofer, underströk filmer på översvämningar och orkaner med mera” (Dagens Nyheter 2006-01-17).

Här ser vi ett utdrag som visar på både en tro på konsekvenserna av växthuseffekten och en klar bild av att felet ligger hos människorna och deras utsläpp.

”Six former heads of the Environmental Protection agency, including five who served former Republican presidents, said Wednesday that the Bush-

administration needed to act more aggressively to limit the emissions of greenhouse gases linked to climatechange” (New York Times 2006-01-19).

En miljöförening beskriver hur politikerna inom Bush administrationen borde ta till större åtgärder för att lindra klimatförändringarna och växthuseffekten. Alltså säger skribenten och de inblandade att människan både skapar och kan lindra klimatförändringarna.

Rimligt

“Men bevisen hopar sig för att människans utsläpp bidrar till varmare vintrar och vårar” (Dagens Nyheter 2006-07-07).

Här menar skribenten att det inte är säkert att skulden för klimatförändringarna är människans, men det framställs som väldigt rimligt.

”Few seem to question whether the projects make economic or environmental sense. And there are plenty of questions that need to be addressed” (New York Times 2006-03-04).

Skribenten anser att det fortfarande finns frågetecken kring de metoder som används för att stoppa globala uppvärmningen, men också att det fortfarande finns frågetecken kring i vilken utsträckning det är människor som skapar den.

5.3 Studiens validitet

Med validitet menas att man operationellt ska undersöka det man teoretiskt påstår sig undersöka (Esaiasson et al. 2007:63). Genom att skriva kriterier på kodschemat och diskutera med vår handledare vad det var vi ville undersöka hoppas vi att vi hållit oss inom validitetens ram. Sedan har vi följt de riktlinjer och regler vi satt upp från början. Validitet handlar också om att skapa kunskap och förståelse om det som mäts (Wolming, 1998:16). Det finns idag mycket tidigare forskning om miljöjournalistik, men eftersom vi inriktat oss på ett specifikt år och två specifika tidningar så är vår förhoppning att vi särskilt oss från mängden av forskning som redan finns. I definitionen av validitetsbegreppet ligger även att man ska ta hänsyn till de sociala konsekvenser mätningen kan ge upphov till (Wolming, 1998:16). Med denna uppsats hoppas vi på att skapa en bättre förståelse för skillnader och även likheter mellan Sverige och

USA i rapporteringen om växthuseffekten, men också att hjälpa till i människors ställningstagande till mediernas roll som opinionsbildare kring ett debatterat ämne.

5.4 Studiens reliabilitet

Vi vill som författare understryka att trots våra ansträngningar med validiteten och riktlinjerna för urvalet och kodningen så kan självklart alla artiklar tolkas olika av andra ögon. Resultaten och analyserna ska därför inte ses som fakta, men som resultat av den undersökning som vi utfört på våra villkor.

En större del artiklar i Dagens Nyheter än i New York Times har vi ansett vara obestämbara. I en annan undersökning skulle dessa kunna bedömas höra till antingen anpassnings- eller osäkerhetsgestaltning.

Vår gemensamma ansträngning att vara så genomskinliga som möjligt ger en grund att stå på för den som vill göra om samma arbete som vi gjort med denna uppsats. Vi valde att turas om att koda och föra in variablerna i systemet, samt se till att vid minsta tveksamhet diskutera oss fram till vilket variabelvärde artikeln skulle få tillhöra och sedan skriva upp vårt resonemang så att en regel för framtida liknande situationer fanns (Esaiasson et al. 2007:70–71). Vi har bifogat vårt kodschema samt det urval vi gjorde i bilagor.

Vi dubbelkollade slumpmässigt valda artiklar genom att läsa artikeln igen, koda om och jämföra detta med den tidigare kodningen. Detta för att skapa minsta möjliga rum för slarvfel och största möjliga reliabilitet. Vi omkodade totalt tjugo artiklar och fick samma resultat som vid det första kodningstillfället för alla artiklar utom två. I de fallen bedömde vi artikeltypen annorlunda. Vi anser att reliabiliteten är god, särskilt som artikeltyp inte har med vår undersökning att göra i någon direkt mening.

Reliabiliteten dras ned av att sökmotorn Retriever Business Search inte är helt pålitlig. Den tar med dubletter och har sökmissar, men det gick inte att få tag på Dagens Nyheter artiklar på något annat sätt. Vi kontaktade Dagens Nyheter och undersökte om de hade ett eget digitalt arkiv vi kunde söka i. Det hade de inte. Vi hänvisades tillbaka till Retriever Business Search.

Vi har sorterat ut bortfallet, det vill säga allt som hamnar utanför våra sökningsramar och dubletter. När det kommer till sökmissar i själva datorprogrammet står vi maktlösa.

I och med att vi använde oss av två tidningar som inte är på någon extrem sida i fråga om det som rör våra frågor eller vårt syfte, så anser vi att resultatet är generaliserbart i hög grad. Tidningarna kan ses som trovärdiga nyhetskällor och den undersökta perioden ligger nära i tiden.

5.5 Etiska problem med studien

Att vara helt sanningsenlig och korrekt i en uppsats är inte fullt ut möjligt, för forskaren kan endast beskriva sin individuella sanning? Denna tvetydighet finns i samband med all forskning, något som borde tas hänsyn till. Självklart ska alla forskare vara sanningsenliga och hederliga i sin avsikt när de genomför en studie, men det är inte alltid möjligt (Grinnell, 1996 se Ryan, 1996:1). Att inte vara säker på vilken sanning som är rätt att berätta kan självklart sätta stopp för kreativiteten, men det är ingenting som vi känt av. Vi känner oss säkra i att berätta vår sanning som vi såg den i vår undersökning.

5.6 Reflektion över forskarrollen

Det tog oss tre veckor att samla på oss allt researchmaterial som referensböcker, tidigare forskning, uppsatser, källmaterial samt artiklarna från Dagens Nyheter och New York Times.

Det var sedan ett stort arbete att läsa in oss på allt detta. Att renodla och granska materialet med artiklarna, skapa en bortfallslista samt riktlinjer, ramar och regler för vår undersökning. Allt detta absolut nödvändigt för att skapa validitet och reliabilitet.

Vårt material är hämtat utifrån de sökord, ramar, regler och riktlinjer vi tagit fram i samråd med vår handledare. Bortfallet är av endast oss bedömt som bortfall, där får vi förlita oss på den utbildning inom ämnet som vi erhållit genom åren och lita på att dessa kunskaper är tillräckliga för att göra en sådan värdering på ett korrekt sätt utifrån de riktlinjer som vi haft. En värdering som vi anser är rätt behöver inte värderas på samma sätt i någon annans ögon (Alver & Øyen, 1998:31).

6. Resultat och Analys

Det första vi vill poängtera är att skillnaderna inte är så stora som man skulle kunna tro. Som vi skrev i inledningen är vår förståelse att USA har ett rykte om sig i Sverige att vara konservativa och olika oss i frågor som rör politik och miljö. Detta kan bero på ett vi-och-dem-tänkande. Människor skapar identiteter bland annat genom motsatser. Svenskar skapar sin nationella identitet genom att utpeka skillnader mellan sig själva och, i det här fallet, amerikaner (SOU 2005:41). Ett sätt att uttrycka detta går att finna i *Notions of America*.

“Not infrequently, the picture of America is one of fiery religiosity and fanatic patriotism, sickening superficiality and exaggerated self-glorification” (Shands, Lundén & Blanck, 2004).

I svenska medier får denna amerikanernas motvilja ta ganska stor plats. Exempelvis i och med deras motvilja att underteckna Kyoto- och liknande miljöavtal. Detta är något vi känner oss kunna skriva under på efter arbetet med den här uppsatsen. Även USA:s egna miljörelser ansåg att miljöengagemanget stagnerade under 2006 års president George W Bush, vilket framgår i en artikel från Dagens Nyheter. Uttalandet i artikeln understryker också att ekonomi och miljö i vissa kretsar ses som motsatta intressen, något som vi återkommer till längre fram.

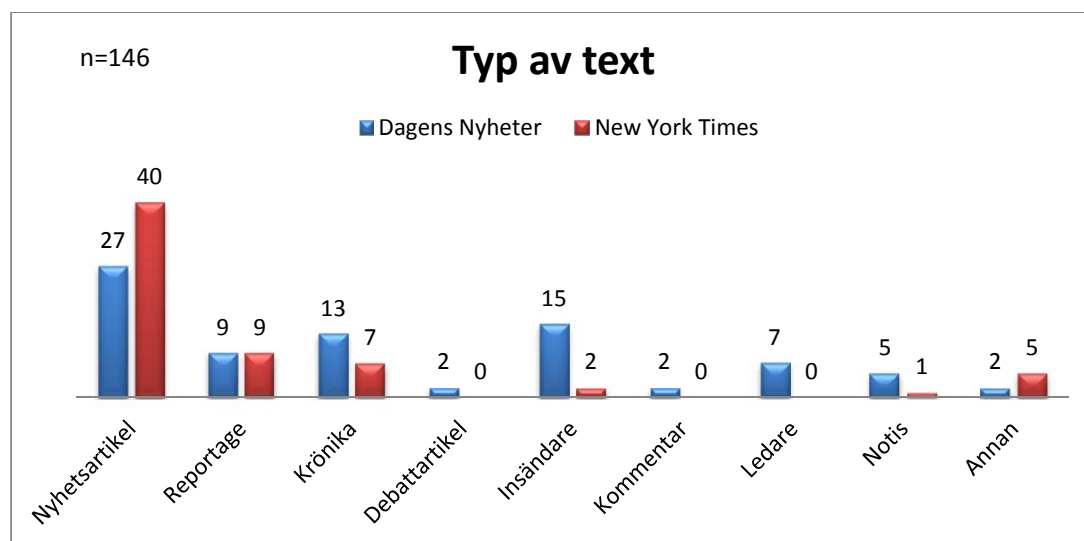
Om det ska göras ett val mellan miljön och industrin väljer Bush alltid industrin, även om det valet inte behöver göras /.../ En av grundbultarna i lagen om ren luft (Clean Air Act), som är en verklig portallag på miljöområdet, är att företagen ska utnyttja bästa möjliga reningsteknik när de till exempel utökar produktionen vid ett koleldat kraftverk. Detta vill alltså Bushadministrationen ändra på (Karlsson, 2004).

Vår hypotes till trots ser vi i undersökningen stora likheter i utfallen från de respektive tidningarna. Den helt övervägande gestaltungsformen är i båda tidningarna lindringsgestaltningen. Som vi kommer ihåg innebär detta att på något sätt vilja lindra effekterna som vi människor har på planeten och som leder till att klimatet förändras (ofta i en förutsatt negativ riktning). Att även amerikanska medier, här New York Times, förmedlar

ståndpunkt stämmer dåligt överens med bilden av amerikanska medier som konservativa i frågan eller olika ”oss” enligt vår ovanstående teori om det svenska folket (se kap 1). Om vi går vidare till frågan om huruvida klimatförändringarna är ett resultat av mänsklig aktivitet eller inte, så är likheten även här slående. Båda tidningarna framställer en tydligt jakande bild, global uppvärmning är en antropogen företeelse. (Detta känns självklart uppenbart efter svaret på den första frågan, en lindringsgestaltning skulle inte vara aktuell om inte människan skapade problemet). Även på frågan om global uppvärmning kan ses som fakta, något som faktiskt händer nu och kommer att eskalera, visar båda tidningarna samma åsikt, det vill säga att global uppvärmning är att anse som något vetenskapligt bevisat. Dessa sammanfattade resultat ger oss en föreställning av att bilden av USA som beskrivits ovan är minst sagt överdriven i de för uppsatsen relevanta ämnena.

“The constant comparisons to America may have less to do with real and objective facts about the United States than with troubled European national identities moving away from locally anchored agricultural societies and into global and seemingly boundaryless worlds marked by migration, multiculturalism and internationalization” (Shands et al., 2007:10).

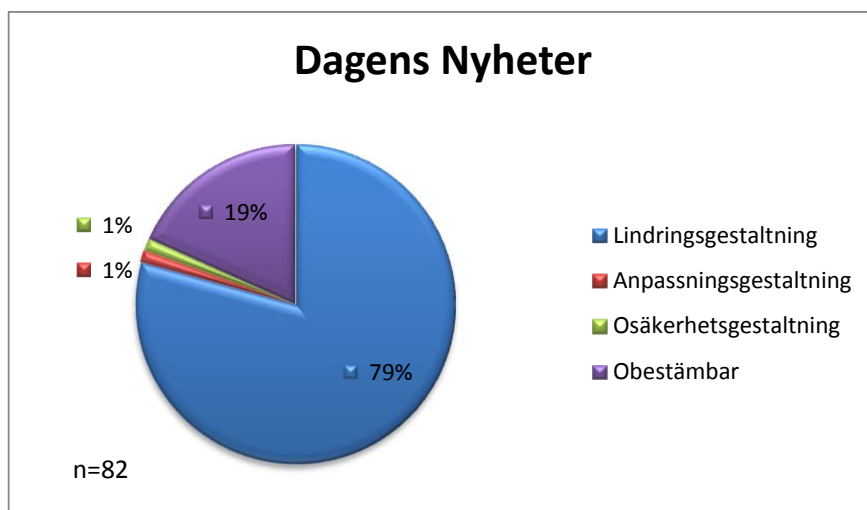
Med detta sagt kan vi börja utforska våra resultat mer ingående. Vi börjar med en liten förklaring om hur olika typer av texter kan ha inverkat på vårt resultat.

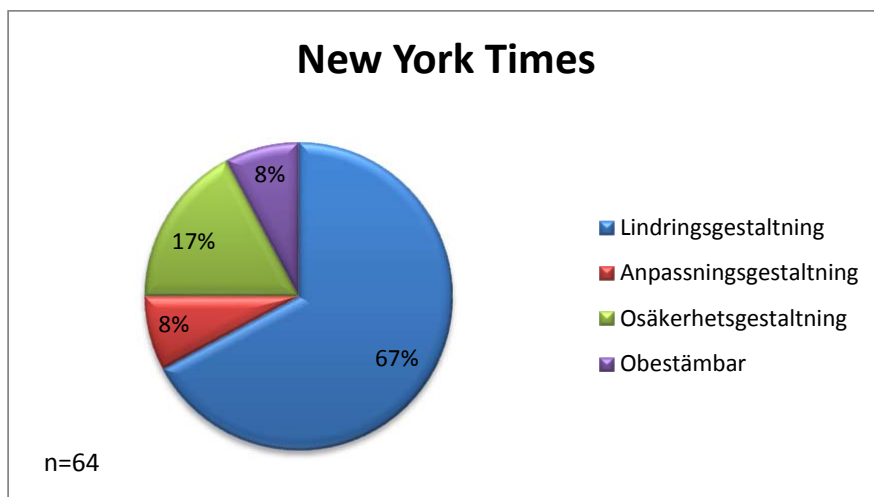
Figur 6.1: Typ av text

Något som möjligen kan tala till nackdel för vår undersökning är den stora andelen obestämbara utfall, speciellt i Dagens Nyheter. I Dagens Nyheter arbetade vi med många fler texter av typen notis, insändare och kommentar. Dessa texter upplevde vi ofta endast som ett kort meddelande där det inte fanns utrymme för en klar gestaltningsskildring, vilket gav ett obestämbart utfall.

Värt att nämnas är även att i de fall då vi inte kunde se en helt klar gestaltningstillhörighet valde vi alltid att använda det obestämbara alternativet, då något annat skulle ha skadat studiens reliabilitet. Vidare fanns i New York Times många fler nyhetsartiklar, i vilka vi nästan alltid kunde utröna en gestaltungsform.

Figur 6.2: Gestaltungsramar Dagens Nyheter

Figur 6.3: Gestaltungsramar New York Times

Åskådliggjort i figurerna 6.2 och 6.3 är hur våra olika gestaltungsramar återfinns i de artiklar som vi undersökt. Figur 6.2 visar resultatet vi fått i de 82 artiklar som var relevanta för vår sak i Dagens Nyheter. Figur 6.3 visar resultatet vi fått i de 64 artiklar som vi gått igenom ur New York Times.

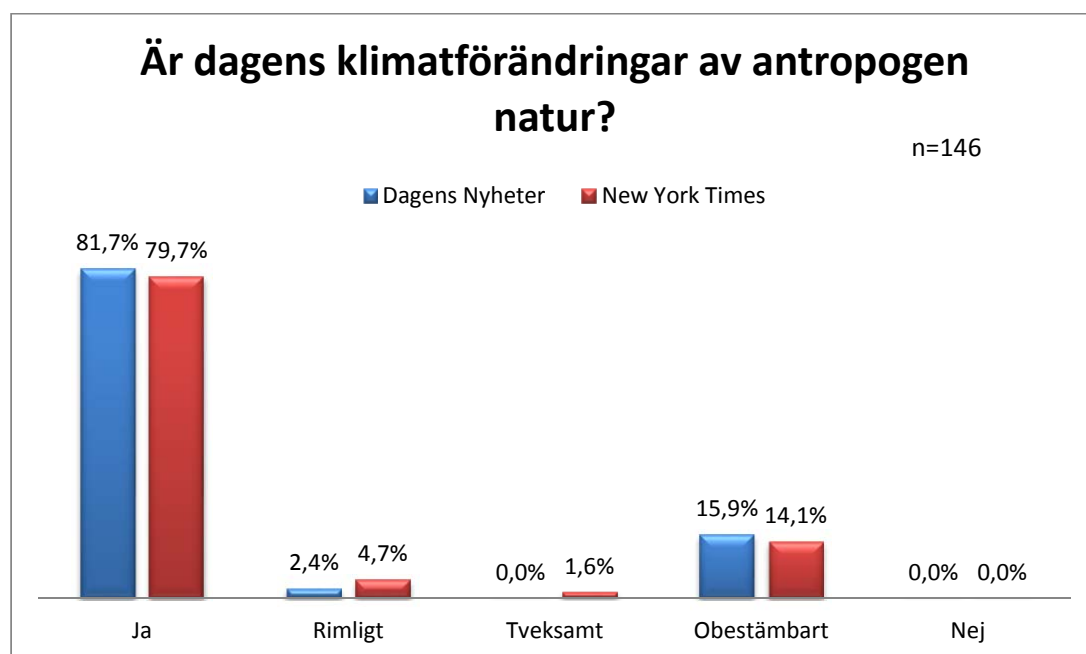
Med det sagt är den första slutsatsen vi kan dra att genomgående i 2006-års upplagor av dessa båda tidningar så är lindringsgestaltningen den absolut vanligaste, med 79 procent i Dagens Nyheter respektive 67 procent i New York Times. Detta resultat är inte förvånande enligt vår uppfattning. 2000-talet är en tid där miljöengagemang gränsar till trendigt, ett av många exempel på detta från Sverige är Stockholms stads enkätundersökningar om miljö- och miljövanor i Stockholms stad som genomfördes senast 2010 (Stockholms stad, 2010). Där framgår bland annat att köp av rättvisemärkta och miljömärkta varor är betydligt vanligare 2010 än 2004. Miljöorganisationer har en stark röst idag som hörs både i Sverige och USA, och det vi vill belysa med vår uppsats är inte en absolut differens i miljömedvetenhet utan en skillnad i journalistisk framställning. Det intressantaste här är således skillnaderna, inte likheterna.

Skillnaden syns tydligast i gestaltungsundersökningen. Båda tidningarna har en liknande kurva för resultatet av huruvida klimatförändringarna som beskrivits är antropogena eller ej, samt ställer sig inte tvekan till att global uppvärmning i sig är något som kan räknas som vetenskapligt bevisat, eller fakta. Men om vi ser till tårtbitarna som utgörs av de övriga gestaltungsramarna så uppstår en skillnad. I Dagens Nyheter är artiklarna som företräder anpassningsgestaltningen och osäkerhetsgestaltningen praktiskt taget försumbara. Vi fick i undersökningen en träff på vardera dessa gestaltungsramar, det vill säga en artikel för vardera av dessa gestaltungsramar, som vi även diskuterade mellan oss. Det ligger oss nära att förklara dessa utfall genom exempelvis en oförstådd ironi från skribentens sida eller dylikt. Om vi dock räknar med att dessa utfall faktiskt är reella, så är de ändå en försvinnande liten minoritet.

I New York Times framstår däremot dessa delar som en klart tolkningsbar del av utfallet. Utfallen som hör till anpassningsgestaltningen utgör 8 procent i New York Times och osäkerhetsgestaltningen hela 17 procent. Med dessa siffror som underlag blir svaret på den första frågan ja, det finns absolut skillnader i Nyhetsrapportering mellan Dagens Nyheter och New York Times.

Några av de utfall vi fann på anpassningsgestaltning skulle svårligen kunna läsas i Dagens Nyheter enligt oss. Artiklarna hade innehåll som föreslog exempelvis strålningsreflekterande skärmar i omlopp kring jorden, vilka alltså skulle lösa problemet med global uppvärmning (New York Times, 2006-06-27). Vi hade även svårigheter med de starka osäkerhetsgestaltningarna som vi träffade på i New York Times. En del av dessa artiklar var så osäkra och pluralistiska i sin framställning att vi hade svårt att läsa dem som journalistiska texter (New York Times, 2006-06-04).

Vår uppfattning, som också stämmer överens med resultatet som kan utläsas i den figur 6.2, är att de svenska artiklarna generellt hade en mycket stark riktning. Antingen uttryckte de en väldigt klar och uttalad form av lindringsgestaltning, eller så såg vi ingenting som visade på någon av våra gestaltningsformer.

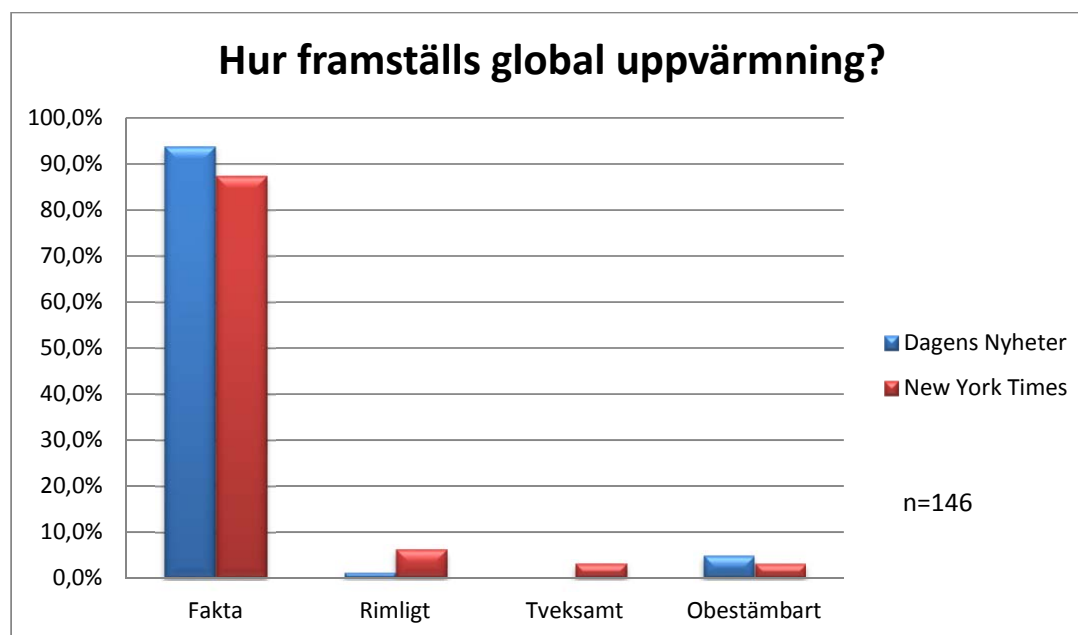
Figur 6.4: Klimatförändringarnas antropogena eller icke-antropogena natur

I figur 6.4 visas om artiklarna har gett oss ett budskap om att dagens klimatförändringar är ett resultat av mänskliga aktiviteter eller ej. Vi har även med tre utfall som ligger mellan dessa absoluta. Med ”rimligt” menas att det i artikeln inte är säkerställt, men en trolig teori. ”Tveksamt” innebär också att det inte är säkert, men detta alternativ är mer skeptiskt än

det tidigare. I de fall då vi inte kunnat utröna något klart ställningstagande, har vi klassificerat artikeln som ”obestämbar”.

Figuren är intressant, då det är den som visar de minsta skillnaderna. Vi kan se att New York Times har en marginellt högre andel fall som är skeptiska. Men det är värt att påpeka att *inga* av de 146 artiklar vi gått igenom visar en absolut förnekande inställning till människans inverkan på klimatförändringarna. Det går emot våra förväntningar. Precis som vi skrev i början av kapitlet så är det helt enkelt inte så stora skillnader som vi som skribenter och andra svenskar kan tro, länderna emellan. Om man utgår ifrån den undersökning vi gjort samt de tabeller och diagram som kommit fram så framträder en annan bild av USA än den vi hade innan uppsatsen började.

Det är intressant att Dagens Nyheter har nästan precis lika hög procentuell andel absolut jakande utfall som New York Times, trots att de som tidigare åskådliggjorts har mångt fler insändare än New York Times. Detta ger en indikation på att svenska medborgare har anammat teorin om global uppvärmning.

Figur 6.5: Hur global uppvärmning framställs

Figur 6.5 åskådliggör hur global uppvärmning framställs i de artiklar vi undersökt. Att det finns växthusgaser har vi antagit vara ett faktum. Svavel, koldioxid och vattenånga finns i atmosfären och både de skeptiker vars åsikter vi tagit del av och andra forskare verkar vara

överrens om att växthuseffekten finns. Med global uppvärmning menar vi att havsytan kommer att stiga och städer dränkas, att de stora isarna kommer att försvinna och att de djur som är beroende av dessa utrotas, att stormarna kommer att förvärras samt att det konstanta klimatet på planeten kommer att haverera.

Al Gore tar i sin film upp en undersökning som gjordes på dels vetenskapliga tidningar (928 artiklar), dels populärpress angående huruvida global uppvärmning i dessa tidningar framställs som teori eller som fakta. I de vetenskapliga tidningarna var antalet osäkra eller förnekande utfallen 0 procent. I populärpressen (636 artiklar) var motsvarande siffra 53 procent (An Inconvenient Truth, 2006). Vi har genom arbetet med uppsatsen flera gånger stött på åsikten att de som ofta får reda på de nya forskningsrönen är människor som redan vet mycket, forskare och ovanligt intresserade individer. Antaget att vetenskapliga magasin har en högre sanningshalt än populärpressen så får ovanstående siffror en något olycksbådande klang. Sett utifrån Nisbets teori är gestaltningarna som populärpressens läsare får ta del av inte desamma som forskarvärldens (Nisbet, 2010).

Vidare beskrev vi i uppsatsens början att en stor andel av oss får vetskap om världen via nyhetsmedier (Olsson, 2006 och Strömbäck, 2009). Dunlap och McCright trycker hårt på att amerikaner även får mycket av sin miljöagenda från det politiska parti som de känner samhörighet med (Dunlap & McCright, 2008). Weart är av samma uppfattning,

”If you knew a person's views on government regulation, you could probably predict what the person thought about predictions of global warming” (Weart, 2003:145).

Man kan se politik, medier och samhälle som delar i en cirkel. Medborgarnas åsikter är beroende av hur medier rapporterar om partier, global uppvärmning och partiernas inställning till global uppvärmning. Utifrån detta menar vi att mediernas olika gestaltningar har inverkan på medborgarnas åsikter i denna och andra frågor. Även Bremefors tar upp detta fenomen i sin uppsats, och uttrycker sig som följer.

”Det här ger en översiktlig förståelse av hur dagordningsprocessen påverkar inte bara vår bild av verkligheten, utan även vad den politiska makten tar upp för att diskutera och fatta beslut om. Enligt den här modellen påverkar medieagendan

medborgaragendan samt den politiska agendan. Vidare påverkas den politiska dagordningen av medborgarnas dito, men påverkan antas inte gå åt andra hållet annat än indirekt genom medierna” (Strömbäck, 2000 se Bremefors, 2007:25).

Sammanfattningsvis menar vi att vår första frågeställning utan vidare kan besvaras jakande, det finns skillnader i rapporteringen kring vårt ämne. Slutsatserna vi kan dra av dessa olikheter är flera, bland annat att journalistiken i de båda länderna ser olika ut, samt att det verkar naturligt att medborgarna i de båda länderna har uppfattningar som skiljer sig åt inom vårt ämne.

7. Diskussion

Man kan säga att resultaten i den här uppsatsen innebär både att vår hypotes var riktig, även i viss mån motsatsen. Likheterna vi funnit i våra resultat, framför allt i figur 6.4 visade oss att New York Times visserligen hade en något större andel skeptiker till den antropogena orsaksförklaringen till globaluppvärmning, men varken Dagens Nyheter eller New York Times artiklar hade någon text som förnekade att global uppvärmning skapas av människan. Båda tidningarna hade dessutom klart störst procentandel av artiklar som pekade på den antropogena orsaken till global uppvärmning. Vi har funnit differenser också. De är inte uppseendeväckande stora, utan visar helt enkelt på olikheter i journalistisk gestaltning mellan de olika länderna.

Som vi skrivit tidigare har Zehr en teori om varför osäkerhetsgestaltningen fått så mycket utrymme i amerikanska medier. Han menar att det har sin grund i den journalistiska metoden att låta båda sidor i en konflikt komma till tals för att bibehålla objektivitet (Nygren, 2008:49 och Finer, 2005:44). Då journalister ständigt låter både experter som talar för en antropogen förändring i klimat och de som är skeptiska till sådana teorier komma till tals, stärks bilden av osäkerhet (Zehr, 2000). Det förklarar varför anpassningsgestaltningen får mer utrymme i Nordamerika.

Varför ser vi då inte samma osäkra trend i Sverige? Vi tror att det har att göra med den amerikanska politiska historia som beskrevs i kapitel 2.1. Dunlap och McCright får där komma till tals och menar att republikanerna under 80-talet ansåg att miljöfrågorna var en

belastning för ekonomin och försökte förringa och försvaga dessa frågor, bland annat med hjälp av medier. Här menar alltså Dunlap och McCright att gapet mellan republikaner och demokrater skapades (Dunlap & McCright, 2008). Även Al Gore och ställer sig bakom denna åsikt (An Inconvenient Truth, 2006). I dagens läge, som vi sett i artiklarna från 2006, finns inte denna uppdelning inom journalistiken i samma utsträckning som i politiken. Som vi skrev har journalister makten att ändra och bestämma våra uppfattningar i sakfrågor och ställningstagande, precis som Nisbet förklarade i *Doing News Framing Analysis* (Nisbet, 2010).

Vi vill inflika att USA:s sätt att rapportera rent journalistiskt sett är att föredra. Bremefors menar att han i sin undersökning kommit fram till att han inte sett någon kritik gentemot den antagna teorin som gjorts gällande i Sverige (Bremefors, 2007:69). I USA får så att säga alla röster komma till tals. Det visar även vår undersökning då det är fler kritiker till sakfrågan i New York Times än i Dagens Nyheter. Om förklaringen är att republikanska politiker under 80-talet satte en sådan agenda är det självklart under all kritik.

Nisbet menar att miljödebatten bör omgestaltas så att allmänheten i USA kan ta till sig fenomenet som vetenskaplig sanning istället för tveksam teori i USA. (Nisbet, 2010). I jämförelse med Sverige kan vi se en skillnad här, då insändare om frågan är vanliga. Läsarna har själva tagit över en del av gestaltningen.

Johansson har en ytterligare teori. Hon menar att dekontextualisering kännetecknar en stor del av miljöbevakningen. Miljöproblemens effekter tas ur sin kontext och framställs som isolerade företeelser utan kopplingar till varken varandra eller globala klimatproblem (Johansson, 2010:76). Ett exempel på detta skulle kunna vara att läsare inte förstår att orkaner, tsunamis eller jordbävningar kan ha något med mänsklighetens beteende att göra. Det beskrivs som lösryckta naturkatastrofer. Om journalister inriktade sig på att ge förklaringsmodeller till *varför* dylika katastrofer inträffar skulle frågan om global uppvärmning göras mer tillgänglig. Al Gore menar till exempel i sin film att orkanen Katrina blev så stark och omfattande för att havet den gick över in mot kusten var varmare än normalt till följd av global uppvärmning (An Inconvenient Truth, 2006). Sådana förklaringar skulle journalister med ett miljöengagemang kunna använda sig av. Dagens västerlänningar har hört talas om miljöhoten så länge att det blivit urvattnat för många. På många sätt kan journalister

starkare sammanlänka det som faktiskt händer idag, som exempelvis orkaner och jordbävningar, med individers handlingar.

Förutom intresset för mediernas gestaltning är vi intresserade av i hur hög grad dessa resultat kan överföras på tidningarnas läsare. Från tidigare forskning kan vi sluta oss till att ett samhälles åsikter ofta går hand i hand med mediernas framställningar och gestaltningar. Bland andra Bremefors kommer tidigt i sin uppsats fram till att det borde gå att sluta sig till att medier åtminstone delvis påverkar hur medborgarnas agenda vad gäller miljöfrågan (Bremefors, 2007). Även Strömbäck ansluter sig till det synsättet (Strömbäck, 2009). Politik, medier och samhälle kan ses som delar i en cirkel. De hänger ihop och är beroende av varandra. Medborgare är beroende av hur medier rapporterar om partier, global uppvärmning och partiernas inställning till global uppvärmning (Strömbäck, 2000 se Bremefors, 2007:25). Mediernas gestaltning knyter ihop denna cirkel och skapar den allmänna uppfattningen. Politikerna väljs av medborgarna i samhället utifrån deras åsikter, som de ofta skapar utifrån mediernas texter.

Oavsett om man tror på mediernas inflytande över medborgarnas åsikter så är frågan intressant. I en diskussion där båda parter anser att deras övertygelse är den rätta, är det möjligt att åsiktsskillnaderna har med journalisternas gestaltning att göra.

8. Slutsatser

Vi har undersökningen igenom sett stora likheter i utfallen från de respektive tidningarna. Den helt övervägande gestaltungsformen är i båda tidningarna lindringsgestaltningen.

Även undersökningen om huruvida klimatförändringarna framställs som ett resultat av mänsklig aktivitet eller inte, så är likheten stor. Båda tidningarna framställer en tydligt jakande bild, det vill säga att global uppvärmning är något som människan har ansvaret för.

På frågan om global uppvärmning kan ses som fakta, något som faktiskt händer nu och kommer att eskalera, visar båda tidningarna samma åsikt. Global uppvärmning är enligt dem vetenskapligt bevisad.

I Dagens Nyheter är artiklarna som företräder anpassningsgestaltningen och osäkerhetsgestaltningen praktiskt taget försumbara. I New York Times framstår däremot dessa delar som en klart tolkningsbar del av utfallet. Utfallen som hör till anpassningsgestaltningen utgör 8 procent i New York Times och osäkerhetsgestaltningen hela 17 procent. Med dessa siffror som underlag blir svaret att det finns absolut skillnader i nyhetsrapportering mellan Dagens Nyheter och New York Times.

Vår uppfattning, som också stämmer överens med resultatet som kan utläsas i figur 6.2, är att de svenska artiklarna generellt hade en mycket stark riktning. Antingen inhyste de en väldigt klar och uttalad form av lindringsgestaltning, eller så såg vi ingenting som visade på någon av våra gestaltningsformer.

New York Times har en marginellt högre andel fall som är skeptiska på något sätt. Detta stämmer överens med våra övriga resultat och hypotesen. Inga av de 146 artiklar som vi gått igenom visar en absolut förnekande inställning till människans inverkan på klimatförändringarna.

Trots att Dagens Nyheter har många fler insändare än New York Times har de samma procentuella andel absolut jakande fall angående det mänskliga ansvaret i global uppvärmning. Detta ger en indikation på att svenska medborgare med bestämdhet har anammat teorin om global uppvärmning.

9. Förslag till vidare forskning

Ämnet är ett som skulle behöva forskas på i större omfattning för att ge underlag för säkrare slutsatser än vad vi fått genom vår undersökning. Vi tar bara upp en tidning från varje land och dessutom endast under ett enda år. Vi skulle gärna se en liknande undersökning som går över fler länder med samtliga deras nyhetstidningar. På det sättet skulle man även kunna utläsa trender och förändringar över tid och rum.

Källförteckning

Tryckta källor

- Alver, G, Øyen Ø (1998) ”*Etik och praktik i forskarens vardag*” Lund: Studentlitteratur
- Backman, Jarl (2008) ”*Rapporter och uppsatser*” Lund: Studentlitteratur
- Ekecrantz J och Olsson T (1994) ”*Det redigerade samhället – om journalistikens, beskrivningsmaktens och det informerade samhällets historia*”. Stockholm: Carlssons
- Esaiasson, P, Giljam, M, Oscarsson, H, Wängnerud, L (2007), ”*Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad. 3*”.,[rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm
- Finer D (2005) ”*Fokus forskning: Vetenskapsjournalistikens olika roller*”. Stockholm: Institutet för mediastudier i samarbete med Sellin & partner
- Hvitfelt, H & Nygren, G (red.) (2008). ”*På väg mot medievärlden 2020: journalistik, teknik, marknad*”. 4., [omarb.] uppl. Stockholm: Studentlitteratur
- Lawson, N (2008). ”*En vädjan till förnuftet: tänk kallt på den globala uppvärmningen*”. 1. uppl. Stockholm: SNS förlag
- Nisbet, M C (2010). ”*Knowledge in to action, framing the debates over climate change and poverty*”. I D’Angelo, P & Kuypers, Jim A (Red) ”*Doing newsframing analysis, empirical and theoretical perspectives*”. New York & London: Routledge
- Nygren, G & Carlsson, A (2008). ”*Nyhetsfabriken: journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*”. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Olsson, A R. (2006). ”*Lögn, förbannad lögn och journalistik: varför journalistik på kommersiella villkor är demokratiskt otjänlig*”. Stockholm: Natur och kultur

C-uppsats HT11
Journalistik C
Agnes Warren & Lisa Rönnqvist Kulla

Shands, Kerstin W., Lundén, Rolf & Blanck, Dag (red.) (2004). "*Notions of America: Swedish perspectives*". Huddinge: Södertörns högskola.

Strömbäck, J (2009). "*Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*". 1. uppl. Stockholm: SNS förlag

Weart, Spencer R. (2003). "*The discovery of global warming*". Cambridge: Harvard University Press

Wolming, S (1998) "*Validitet, ett traditionellt begrepp i modern tillämpning*". Pedagogisk forskning i Sverige, ÅRG 3 NR2, s.81-103, ISSN 1401-6788. Enheten för pedagogiska mätningar: Umeå Universitet. Tillgänglig www.ped.gu.se/pedfo/pdf-filer/wolmingx.pdf [2011-12-13]

Zehr, S C (2000) "*Public representations of scientific uncertainty about global climate change*" (sid 85-103) I: *Public understanding of science* 9. [Tidskrift]

Uppsatser

Blomström, F, Nyström, G (2010) "*Vad skrivs det om klimatet? – Klimatgestaltningar i svensk press före, under och efter Climategate*".

Bremefors C (2007) "*Ett klimat för miljönyheter? Miljöjournalistiken i rapport 2006*"
Göteborgs Universitet

Bremefors C (2007) "*Ett klimat för miljönyheter? Miljöjournalistiken i rapport 2006*"
Göteborgs Universitet. Citerar: Holmberg, S Weibull, L (red.) (2007) "*Det nya Sverige*"
Göteborg: SOM-institutet.

Djerf Pierre M, (1996), "*Gröna nyheter: miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961-1994*". Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Uni. (JMG), Kungälv, Grafikerna i Kungälv.

C-uppsats HT11
Journalistik C
Agnes Warren & Lisa Rönnqvist Kulla

Johansson L (2010) ”*Kunskapstillväxten i den mediala miljön - En existenspedagogisk granskning av bevakningen av miljöfrågan i Tv-nyheterna*”. Lunds Universitet.

Tegnér, U, (2008) ”*Klimatförändringarna i min morgontidning. Röster från läsare, journalister och demokratins väktare*”.

Elektroniska artiklar

Boykoff, M (2011) “*Media coverage of climate change/Global warming*” [Elektronisk]
http://sciencepolicy.colorado.edu/media_coverage/us/index.html [2012-01-02]

Butts Nielsen, M. (2007), *Global Consumers Vote Al Gore, Oprah Winfrey and Kofi Annan Most Influential to Champion Global Warming Cause*. [Elektronisk]
http://nz.nielsen.com/news/GlobalWarming_Jul07.shtml [2011-12-02]

Dunlap R E och McCright A M (2008). *A Widening Gap: Republican and Democratic Views on Climate Change Environment. I: Magazine – Science and policy for sustainable development*
[Elektronisk] <http://www.environmentmagazine.org/Archives/Back%20Issues/September-October%202008/dunlap-full.html> [2011-12-12]

Grinnell, F (1996),”*Ambiguity in the Practice of Science*” [Elektronisk] *Science*, Volym: 272 Sid 333.
<http://www.environmentmagazine.org/Archives/Back%20Issues/March-April%202009/Nisbet-full.html> [2011-12-12]

Jacksson, P (2007) “*From Stockholm to Kyoto: A brief history of climate change*” I: UN Chronicle [Elektronisk]
http://www.un.org/wcm/content/site/chronicle/cache/bypass/home/archive/issues2007/pid/4819?ctnscroll_articleContainerList=1_0&ctnlistpagination_articleContainerList=true [2011-12-15]

Karlsson L-I (2004-08-11) "*Den mest miljöfientliga regering vi haft*". [Elektronisk]
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/den-mest-miljofientliga-regering-vi-haft> [2012-01-02]

Lewis M Jr (2006) *Competitive Enterprise Institute* [Elektronisk]
<http://cei.org/pdf/5539.pdf> [2011-13-12]

Nisbet, M C, (Mars-April 2009), "*Communicating climate change: why frames matter for public engagement*". Environment magazine - Science and policy for sustainable development. [Elektronisk] <http://www.environmentmagazine.org/Archives/Back%20Issues/March-April%202009/Nisbet-full.html> [2012-01-02]

Peck S (2007-10-11) "*Al Gores' nine inconvenient truths*" [Elektronisk]
<http://www.telegraph.co.uk/earth/earthnews/3310137/Al-Gores-nine-Inconvenient-Untruths.html> [2012-01-02]

Ryan, K J (1996), "*Commission on Research Integrity Report Sparks Debate on Science and Ethics*", Professional ethics report, IX, 2 (Spring). [Elektronisk]
<http://www.aaas.org/spp/sfrl/per/per5.htm> [2012-01-04]

Statens Offentliga Utredning, SOU, (2005:41) *Bortom Vi och Dom – Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. [elektronisk] Stockholm 2005.
Tillgänglig: <http://www.sweden.gov.se/content/1/c6/04/56/42/11dab91b.pdf> [2012-01-19]

Stockholm stad (2011) "Miljö- och Rättvisemärkta varor" [Elektroniskt]
<http://miljobarometern.stockholm.se/sub.asp?mo=10&dm=4> [2012-01-02]

Wennö N (2006-05-15) "*Snabbguide – årets...*" [Elektronisk] <http://www.dn.se/kulturoch-noje/film-tv/snabbguide---arets-> [2012-01-02]

Winiarski M (2011) "*Krisen ger tillfälle att byta till grön ekonomi*" [Elektronisk]
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/krisen-ger-tillfalle-att-byta-till-gron-ekonomi> [2012-01-04]

Hemsidor

Climatecrisis.net (2011). Tillgänglig: <http://www.climatecrisis.net/> [2011-12-14]

ClimateWiki (2012). Tillgänglig: http://www.climatewiki.org/wiki/Main_Page [2011-12-12]

Hedberg, M. (2011). Tillgänglig: <http://www.swc.se/klimathuset/Klimatskola.html> [2011-12-14]

Klimatförändringen.nu (2011) Tillgänglig: <http://www.klimatförändringen.nu> [2011-12-20].

Programmet Miljö och utveckling på Södertörns Högskola (2012) Tillgänglig:
http://webappo.web.sh.se/p3/ext/content.nsf/aget?openagent&key=sh_program_page_0_P1936 [2011-12-12]

Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut, SMHI (2011). Tillgänglig:
<http://www.smhi.se/kunskapsbanken> [2011-12-14]

Valentin, T. (2011) Uppsatsguiden, en hemsida skapad för att ge råd och regler för uppsatsskrivning, ingår i Academic network. Tillgänglig: <http://www.uppsatsguiden.se/> [2011-12-14]

Exempelartiklar

Dagens Nyheter

Bojs, K. Dagens Nyheter (2006-07-07) ”*Varmare klimat ger fler skogsbränder*”
[Elektronisk] [2012-01-05]

Isakson, A. Dagens Nyheter (2006-04-19) ”*Miljöpolitiken som vår tids religion*”
[Elektronisk] [2012-01-05]

Isaksson, G. Dagens Nyheter (2006-02-06) ”*Mörk framtid för vår planet*” [Elektronisk]
[2012-01-05]

Opitz, C. Dagens Nyheter (2006-05-11) ”*Svensk finansman köper regnskog för att rädda miljön*” [Elektronisk] [2012-01-05]

C-uppsats HT11
Journalistik C
Agnes Warren & Lisa Rönnqvist Kulla

Rohdin, A. Dagens Nyheter (2006-01-17) ”*Klimatförändring pågår – vilka är miljöbovarna?*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Sundström, A. Dagens Nyheter (2006-05-30) ”*Växthusgaserna i staden ska vara borta till år 2050*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Söderberg, B. Dagens Nyheter (2006-01-15) ”*Optimistiska budskap om miljön ger anledning till oro*” [Elektronisk] [2012-01-05]

New York Times

Maslin, J. New York Times (2006-02-27) ”*Twin Paths to the Conclusion Climatic Change Is Real*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Mouawad, J. New York Times (2006-06-14) ”*BP to Invest \$500 Million on Biofuels at a Research Center*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Niman, N. New York Times (2006-03-04) ”*A Load Of Manure*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Jackson, N. New York Times (2006-06-06) ”*A Rain-Forest Census Takes Shape, Tree by Tree (Almost Leaf by Leaf)*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Janofsky, M. New York Times (2006-01-19) ”*6 Ex-Chiefs of E.P.A. Urge Action on Greenhouse Gases*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Janofsky, M. New York Times (2006-06-27) ”*Justices Agree To consider New Case On Emissions*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Revkin, A. New York Times (2006-01-12) ”*Frog Killer Is Linked to Global Warming*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Schwartz, J. New York Times (2006-05-31) ”*2 Studies Link Global Warming to Greater Power of Hurricanes*” [Elektronisk] [2012-01-05]

Bilaga 1: Urval

Dagens Nyheter

2006-01-05	2006-05-22	2006-09-14	2006-11-18
2006-01-10	2006-05-24	2006-09-15	2006-11-19
2006-01-12	2006-05-30	2006-09-16	2006-11-19
2006-01-12	2006-06-04	2006-09-19	2006-11-20
2006-01-15	2006-06-16	2006-09-21	2006-11-20
2006-01-17	2006-06-17	2006-09-22	2006-11-26
2006-01-28	2006-06-18	2006-09-26	2006-11-28
2006-01-31	2006-07-07	2006-09-27	2006-11-30
2006-02-06	2006-07-08	2006-10-02	2006-11-30
2006-03-24	2006-08-04	2006-10-03	2006-12-04
2006-04-08	2006-08-15	2006-10-06	2006-12-07
2006-04-11	2006-08-28	2006-10-17	2006-12-09
2006-04-12	2006-08-29	2006-10-17	2006-12-14
2006-04-19	2006-08-30	2006-10-28	2006-12-15
2006-04-25	2006-09-04	2006-10-31	2006-12-17
2006-04-30	2006-09-05	2006-11-03	2006-12-18
2006-04-30	2006-09-07	2006-11-06	2006-12-19
2006-05-04	2006-09-08	2006-11-08	2006-12-19
2006-05-07	2006-09-10	2006-11-14	2006-12-19
2006-05-11	2006-09-11	2006-11-18	2006-12-22
			2006-12-30
			2006-12-31

New York Times

2006-01-12	2006-04-07	2006-05-24	2006-09-10
2006-01-19	2006-04-17	2006-05-26	2006-09-15
2006-01-30	2006-04-18	2006-05-27	2006-09-17
2006-02-11	2006-04-23	2006-05-29	2006-09-29
2006-02-12	2006-04-21	2006-05-30	2006-10-05
2006-02-14	2006-04-24	2006-05-31	2006-10-15
2006-02-19	2006-04-25	2006-06-04	2006-10-25
2006-02-27	2006-04-26	2006-06-14	2006-10-30
2006-03-04	2006-05-17	2006-06-27	2006-10-31
2006-03-05	2006-05-17	2006-06-27	2006-11-05
2006-03-07	2006-05-17	2006-06-30	2006-11-07
2006-03-07	2006-05-17	2006-07-08	2006-11-19
2006-03-12	2006-05-20	2006-07-06	2006-11-28
2006-03-15	2006-05-21	2006-08-13	2006-11-30
2006-03-24	2006-05-23	2006-08-31	2006-12-21
2006-04-04	2006-05-24	2006-09-01	2006-12-28

Bilaga 2: Kodschema

Kodschema

A V1 ID

B V2 KodarID (1: Agnes, 2: Lisa)

C V3 Datum

D V4 Tidning (1: Dagens Nyheter, 2: New York Times)

E V5 Typ av text (1: Nyhetsartikel, 2: Reportage, 3: Krönika, 4: Debattartikel, 5: Insändare, 6: Kommentar, 7: Ledare, 8: Notis, 9: Annan)

F V6 Framställning av global uppvärmning (1: Fakta, 2: Rimligt, 3: Tveksamt, 4: Felaktigt, 5: Obestämbar)

G V7 Källans eventuell partitillhörighet (1: Democrat/Vänster, 2: Republican/Höger, 3: Obestämbar)

H V8 Gestaltning (1: Lindringsgestaltning, 2: Anpassningsgestaltning, 3: Osäkerhetsgestaltning, 4: Obestämbar)

Huvudsakliga källor i texten

I V9 Experter/forskare

J V10 Politiker

K V11 Andra intressenter

L V12 Journalisten/skribenten själv

M V13 Annan tidning

N V14 Miljögrupper

O V15 Direkt berörda

P V16 Övrigt

Q V17 Antropogen anledning till förändringar? (1: Ja, 2: Nej, 3: Rimligt, 4: Tveksamt, 5: Obestämbar)